

ORSZÁG

VILÁG

**GELLER ÖDÖN
RIPORTLAPJA**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

•1.
SCHUTZ
ROBUST
WATERPROOF

1931. V. 15. — XXVI. évf. 10. sz.

ORSZÁG-VILÁG

(Erdélyi Élet)

Politikai, társadalmi, közgazdasági és művészeti országos riportlap

Főszerkesztő: GELLER ÖDÖN

Fényképes igazolványokkal ellátott kiadóhivatali megbízottak:

Hegedüs Béla	București
Gózon Károly	Cluj
Geller Endre	Timișoara
Neuman László	Oradea
Krausz József	Satu Mare
Berkes Andor	Tg. Mureș
Dietrich Gusztáv	Brașov

**Az Ország-Világ ucai árusítását beszüntettük.
Lapunk kizárólag előfizetés útján kapható.**

Előfizetés egy évre: vállalatoknak, nagykereskedőknek és külföldre 1000, magánosoknak 600 lei

Orvosi hírek: hasábonként 50 lei. Gyászjelentések: egész oldal 4000 lei, féloldal 2000 lei

A sajtótörvény értelmében két mutatóványszám elfogadása elő-
BCU Cluj / Centralizetést jelent. Library Cluj

Hirdetések közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők be, vagy bármelyik hirdető iroda útján is feladhatók. A hirdetések díja szövegoldalon 3 lei, hirdetés oldalon 6 lei, — négyzetm.-ként. Nyílttér rovatban 50 lei, szöveg közti részben 32 lei a sordíj. Ünnepi számokban a hirdetések és egyéb közlemények ára 50 százalékkal magasabb. Amely közlemények végén szorzójel (x) van, fizetett közlemények vagy kiadóhivatali hírek.

Ardeal-i szerkesztőség és kiadóhivatal: **ARAD,**
Bul. Reg. Ferdinand 19. Telefon: 525.

Szerkesztőségi órák: d. e. 8—12-ig, d. u. 4—6-ig

Nyomda: Lovrov & Co., Arad, Bul. Regele Ferdinand 5. Tel.: 484.

Előfizetési hátralék

193.....től 193.....ig

Lei.....

Nagyon kérjük dijhátralékos t. előfizetőinket b. számlájuk rendezésére, hogy mi is pontosan eleget tehesünk vállalt kötelezettségeinknek s ilyformán erőt gyűjthessünk feladatunk teljesítéséhez.

Teljes tisztelettel

„ORSZÁG-VILÁG“

ardeal-i kiadóhivatala: Arad.

„Szegénységben, munkanélküliségben nem lehet konszolidációt teremteni!”

— mondja a miniszterelnök

A jelen legaktuálisabb kérdése a szociálpolitika. Szívesen emlegetik és nagy igyekezettel sokan keresik a lehetőségeket, a szegénység, a nélkülözés enyhítésére. A legszükségesebb létfontartási eszközök előteremtését okos szociálpolitikával lehetséges elérni. Föbbe kevésbe az elgondolás, hogy a társadalom legszomorubb tünete:

a szegénység, egészséges szociálpolitikával gyógyítható.

Mielőtt belemegyek a kérdés megvitatásába, előre kell bocsátanom, hogy a szegénység viszonylagos fogalom. Táplálék hiánya, hiányos ruházat, hajléktalanság, ez lenne tulajdonképpen a fogalmaknak megfelelő szegénység. Vagyis: mindig kukoricamálét enni, lábbeli nélkül szaladgálni, ablaktalan odokban meghuzódni, esteleg szennyes külvárosi albérleteken tulzsufoltan összepréselődni és az ilyen környezetben leírhatatlan lelki kísértésnek ellentállni, olyan kísértéseknek, melyek ha a szegénységet enyhítenék, esetleg meg is szüntetnék, a lelki tisztaságon ejtenének foltot. De ez a szegénység csak testi szegénység,

a lelki szegénység ott kezdődik, amikor a testiért a lélek kísértésbe jut és erkölcsi értékeit bocsátja áruba, hogy a nélkülözéstől szabadulva az erkölcsi maláriának legyen áldozata.

A szegénység oka legtöbbször a munkanélküliség és ezzel járó tévlemség, amely a legkitartóbb munkaerőt is lassan felőrli. A munkanélküli kibillen rendes életmódjából, megeszi félretett garasait, kikerül a szociálpolitikai intézmények gondosságából, így szokásaiban átalakul,

Goldschmidt

sorsjegyek

szerencséje

hagyományos

mesterségéhez való vonzódása csökken és ha sokáig tart ez az állapot, a valaha hajnaltól — késő estig dolgozó ember „hivatásos” munkanélkülivé vedlik. Az ipari munkás munkanélküliségét a gazdasági válság okozza. Beáll a rendes termelés apálya. A munkás zátonyra kerül. A szabad versenyen alapuló ipar ugyan állandóan zátonyra juttat bizonyos számú munkást, akkor is, ha az ország termelő folyamata neki is lendül.

A termelés és a fogyasztás közötti inga többnyire a munkást ingatja meg.

Társadalmunk nem tudott a készletekkel gazdálkodni, mert a világháború befejezése óta a világban sűrűn felbukkan valahol a bizonytalanság. Ha a természet gazdag termést is nyújt, akkor a kartellek gondoskodtak arról, hogy a gyapotot elégezzék, a kávéültetvényeket kipusztítsák. Éppen az volt drámai a gazdasági életben, hogy amikor a fogyasztásra váró árukészlet a legnagyobb volt, akkor is volt munkanélküliség. Ezek azok a amerikai jelenségek voltak, amelyeket — Roosevelt elnök tervgazdálkodása tört le s amely jelenségek nálunk, ahol a kartellek soha sem hatalmaskodhattak el, elő sem fordulhattak.

Folytassam? Azt hiszem nem szükséges. Általános dolgokat mondtam el itt, nem is üdítő ünnepi csokorban. Ismertek a tények és a társadalomtudomány hivatottjai erre éppen eleget rámutattak. Amióta az esztétalelkű Emerson, ~~Chapman~~ azt hitte ugyanis, hogy ezzel valami örök jelentőségűt mond — kijelentette:

„a szegény az az ember, aki gazdag szeretne lenni”, azóta a szegénység kérdése komolyabb vizsgálódáson ment át. Jobb is, ha az esztétalelkek messze elkerülik. Mert nem esztéticizmusra, hanem felismerésre van szükség, hogy a szegénységet, a munkanélküliséget enyhítsük. Ehhez csak úgy juthatunk el, ha a szegénységgel közelebbről ismerkedünk meg. Ekszpedíciók mennek a Pamir fensikra, tudósok keresik az elsüllyedt Atlantiszt, a régi eszkimók ékirásai megfejtésével komoly fiatalok töltik napjaikat,

de hogy Piripocson, az agyagos padlóju, ablak-talan, sövényrel fedett házban hány lélek lakik, mit keres a cipészegéd, vagy az ács, aki évente legfeljebb hét-nyolc hónapot dolgozik, honnan teremti elő az orvostudomány által okvetlenül előírt 63.000 kalóriát, ami egy rendes család táplálkozásához szükséges, arra senki sem gondol!

Belátom, ilyen kérdésekben nincs semmi gyönyör és poézis. Mozart szonátáját valóban gyönyörteljesebb hallgatni, mint Kovács Lajos negyvenhatéves szabósegédről tudni, hogy évente hónapokig volt munkanélkül, öt gyermeke volt, abból egy meghalt veleszületett gyengeségben, egy bélhurutban. Lakása konyha és szoba, amelynek hossza négy méter, szélessége három és fél, magassága

2.20. A három gyermeknek 2 pár cipője van, ebédre savanyulevest kapnak, beleapritott szárazkenyérrel, estére hig kávé, vasárnap hust is lát és egy ujságot vesz magának.

Elérkeztünk tehát a szociálpolitikához és a szociográfiához, ami nem más, mint a szociálpolitikások expedíciója a szegénység felkutatására, de nem Grönlandba, hanem falvainkba, külvárosainkba, gyártelepeink kolóniáira, a zsellérek tanyáira, szóval annak a társadalmi kötelességnek alapvető munkájához, amelyet embertestvéreink, szomszédaink körében kell elvégezni. Tudósaink ugyanis fordítva csinálják. Taylor, az amerikai világjáró, például az új guineai vad népek életéről adott „A kannibálók földjén” című könyvében pontos rajzot — Chicago aivilága ugyan közelebb lett volna hozzá — és Aostini tiz évrt töltött a Tüzföld őslakói között, holott ha Szicília koldusairól írta volna könyveit, jobban érdekelne.

A miniszterelnök egy pártülésen a következőket mondotta:

„Szegénységben és munkanélküliségben nem lehet konszolidációt teremteni”.

Olyan megdönthetetlen mondás, hogy ez valóságos talpköve a modern államférfiu kötelességének és elhivatottságának. A miniszterelnök meg akarja szüntetni a munkanélküliséget és a diktatura által a munkásságot teljesen elhanyagoló politikával elviselhetetlenül alacsonyra esett munkabér helyébe emberséges, héremendszert léptet életbe.

dr. sz.—r.

Az én uccám...

— Az arad-i katolikus ifjuság jelentős társadalmi és kulturális tevékenysége! fejt ki. Csak legutóbb rendeztek kulturdélutánt szép sikerrel, most újabb érdekes előadásra készülnek. Boros Elemér nagyszerű árabja, a „Forgószél” kerül színre az Iparos Otthonban. A katolikus ifjak derekas munkájának tudható be, hogy komoly és nívós előadásokkal szórakoztatják a közönséget.

— A rendőrség bűnügyi osztálya hosszabb idő óta nyomoz egy kiskorú tolvajbanda ügyében. Ezek az elvetemült fiatalok, akik nem töreődtek ozzal, hogy szüleik tisztas arad-i polgárok, mindenütt loplak. Néhány ilyen „megettévedt” fju már a rendőrség kezére került.

— Jelentős siker érte Bogdány István arad-i zeneszerzőt, akinek sok szép dald ismeri a közönség. Legutóbb egyik budapesti pályázaton kitüntették két szerzeményét. Bogdány István szorgalmas zeneszerző, oki most egy nagyobbblélegzetű zenésjátékon dolgozik. Ha már zenéről számolunk be, közölhetjük, hogy dr. Mezey Zsigmond, a jeles zeneesztéta, aki az utóbbi időben baráti körétől visszavonultan el, dalosjátékon dolgozik, ezenkívül néhány hangulatos tangót komponált. Ezeknek szövegét egy arad-i ujságíró írta. Mezey Zsigmond dr. — Ady és Juhász egykori személyes jóbarátja — hosszú ideig tartó hallgatás után ismét visszatért igaz szerelméhez: a komponáláshoz. s--

Pompás felvonulásban

fényesen sikerült a gyermekszépségverseny

(ARAD.) Május 2-án, vasárnap szokatlanul nagy tömeg hullámozott a korzón. Száz és száz vidám felnőtt, de talán még vidámabb gyerekek gyűlt össze, hogy tanuja legyen a gyermekszépségversenynek, amelyet nagy hozzáértéssel és az önzetlen jótékonyági munkától áthatva a szegénygordozó nővérek rendeztek.

Az eligazítás nem volt rossz: a gyermek szépségét a jótékonyág szolgálatába állítani. Szinte ragyogott valamennyi arc a tavaszi napfényben, a szemekből a meglepetés sugárzott: hát lehetséges, hogy Arad-ot még érdekli valami? Ezt az egyébként közönyös várost mégis felrázta álmából a gyermekkultusz. A szokatlan méretű és mindenképen sikerült gyermekszépségverseny győzteseinek nevét megírta a napisajtó. Bizonyára nem végzünk céltalan munkát, ha ideiktatjuk a versenycsapat résztvevő gyermekek névsorát.

Coțoiu Romola 7 éves, Katona Vilmos 4 éves, Zimmermann Karcsi 5 éves, Porcea Bertus Mária 2 és fél éves, Kovács Alajos 3 éves, Mihoc Ionel 9 hónapos, Ambrus Septimia 5 hónapos (a legbájosabb gyermek volt, amint a bírálóbizottság kihirdette), Vogl Elfrida 1 éves, Gescher Józsika 7 éves, Berta Magduska 6 éves, Cimporos Glecenia 13 hónapos, Vallinger István 2 éves, Kati György 4 éves, Kónya Irénke 5 éves, Catinaș Ioan 2 és fél éves, Schwartz Hédi 6 éves, Kovács Bálint 2 és fél éves, Polareczky Jenőke 7 éves, Leichtmann Julianna 15 hónapos, Tóth Anna 4 éves, Risztin Laci 4 éves, Klausner Vailka 4 éves, Schauer Tibor 11 hónapos, Rajtik Amália 3 éves, Tóth Zsuzsi 9 hónapos, Roman Magda 2 éves, Schleiferth Judith 4 éves, Gréf Dida 3 és fél éves, Fogarassi Babi 13 hónapos, Dávid Mária 3 éves, Cosuncanu Dojnișo 5 éves, Déry Ildikó 3 éves, Palásthy Éva 3 éves, Bella Magdus 7 éves, Goicea Cornelia Grațiana 6 éves, Funkelstein Éva 5 éves, Klein Gyurka 5 éves, Kohn Judith 5 éves, Schlamovits Lacika 4 éves, Mészáros Marika 4 éves, Cariac Anikó 3 éves, Papp Irénke 6 éves, Szerdahelyi Bébi 6 éves, Popescu Silvia 6 éves, Popescu Margareta 3 és fél éves, Frațianu Romulus 5 éves, Schläifer Rachel 6 hónapos, Österreicher Irénke 6 éves, Horváth Éva 5 éves, Dan Teodor 3 éves, Spitzer Bubi 5 és fél éves, Rózsa Gizike 2 és fél éves, Bomboc Erzsike 3 éves, Mittelmann Évike 2 és fél éves, Szabados Ilus 3 és fél éves, Fried Harry 1 éves, Dózsa Zsazsa 6 hónapos, Dózsa György 4 éves, Lazar Aurica 5 éves, Dobra Ilike 20 hónapos, Béhm Béla 4 éves, Feich Herschi 4 és fél éves, Feich Etus 2 és fél éves, Leichtmann Gábor 7 éves, Maged Etus 2 és fél éves, Maged Judit 6 hónapos, Reinitz György 20 hónapos, Julius Maus 2 és fél éves, Méhes István 7 hónapos, Markovits Babi 7 éves, Lieber Paulette 4 és fél éves, Hermann Laci 7 éves, Ionescu Didica 1 és fél éves, Ionescu Ivona 3 éves, Ionescu Gigi 6 éves, Hartmann Agi 4 és fél éves, Hartmann Évi 3 és fél éves, Silvia Alexandru 2 és fél éves, László Marika 4 éves, Hammer

Mirjain 6 éves, Hayer Klára 3 éves, Weisz Ervin 7 éves, Pfoffenrad Antal 2 hónapos, Lenard Éva 4 éves, Fazekas Teréz 11 hónapos, Fazekas Rózsi 11 hónapos, Bleyer Judith 3 éves, Imre Mária 15 hónapos, Fogarassy László 16 hónapos, Crișan Viorel 3 éves, Weiszberger Ági 4 éves, Szabó Erzsi 8 hónapos, Csermák Anica 3 éves, Moiescu Adrianu 2 éves, Boleteanu Nuci 2 éves, Kiss György 2 éves.

Ezek a kedves gyermekek vettek részt a versenyen. Iemesak nekik, hanem a szülőknek is kellemes élményt jelentett az ünnepség, amely ékes hirdetője volt annak, hogy Arad-on még virul a gyermekkultusz és a jótékonyág érdekében mindekor összefog a város társadalma

---

A gazdasági viszonyok megbuktatták a természet törvényét

A fiatalság — nem hiába vágyódtak a szépségimádó görögök az örök ifjúság után — az igazi szépség és az igazi boldogság. Az ifjúság az erő, a kívánás, az akarás. A fiatalság az építés és a fiatalság a jövő. Minden, ami az emberi életben jó és szép, ezerszeresen jó és szép az ifjúság éveiben és minden, ami az emberi életben csúf és nehéz, könnyebben viselhető el, amíg az erőben nem következett be az ellankadás, amíg a lélek még nem jutott el a lemondásig.

Va amikor, nagyon régen a fiatalság előny volt.

Keresték a fiatalembert, Munkában, harcban, mindenütt a fiatalságé volt az elsőség, mert bíztak a fiatal erőben, bíztak az ifju lelkesedésben és a szép, nagyot kívánó esztendők nagy lendületében. A végtelenségig lehetne felsorakoztatni a példákat. Nagy emberek neveit lehetne egymás mellé felsorakoztatni, akik a harminc esztendőn jóval alul eljutottak a nagy sikerekhez és abban a korban, amelyben ma az ifju ember legjobb esetben papájától veszi át szégyenlős mosolygással a zsebpénzt, már emberek sorsát intézték. Ez a valamikor nagyon régen, tulajdonképpen nem is volt olyan nagyon régen. A háboru előtti esztendőkben még voltak husz.egynéhány esztendősberek, akik már megvetthették a lábukat az életben és akik már annyi esztendővel, amennyi ma még igazán kölyökkornak számít, — mert a korhatárok nagyon eltolódtak — könnyed természetességgel alapítottak családot.

A családalapítás tulajdonképpen a fiatal férfinak első igazi nagy cselekedete.

REUSZ műjéggvár megbízható!

Telefon 141.

Felcsoportosítás, munkatöbbletvállalás, belekapcsolódás a örök láncba, amely a vérség vonalában vezet egy gondolatot az idők kezdetétől az idők végéig. A családalapítás a természet parancsa szerint szükségesség és a családalapítás az állam érdeke szerint talán még nagyobb szükségesség. A családfeje, még ha tejfeles száju gyerek is, a maga négy fala között király.

A családfeje a felfokozott polgár. Több a kötelessége, több a gondja, több a munkája és több az öröme.

A család ezer gond és ezer öröm és akárhogyan is változtak meg az idők, ma is vágyakoznak az ifju emberek a család gondjai és örömei után. Furcsa dolog ez. Nem mai megállapítás, hogy a család gond, baj, küzdelem, munka és lemondás is, de mindebben a sok bajban öröme is, a hűség és az ember ösztönösen vágyódik a bajjal tetézett nagy és szép öröme után, amelyek mégis csak egyetlen érte mért adják az életnek.

Vágyódik a család után a mai fiatalok is. A mai huszonöt-estendős férfi is asszonyt szeretne maga mellé és a mai huszonöt-estendős lány is férfit akar társnak az életben. A vágyódás meg van, az akarás meg van, de nincs meg a lehetőség.

A lehetőségeket a vágyak elől ezer külső akadály zárja el és a boldog fiatalság így változik át keserű, lemondó, belül gyöttrődő, kívül örülten fiáncoló boldog ifjusággá. A jampecek tönkreszapott családapák, a hőrükbe nem férő lányok, az anyaságtól elzárt szerencsétlenek Boldogok azok, akik fiatalon el tudnak jutni a családalapításig, de furcsa boldogság jutni a lemondásig.

Véletlenül megláttam egy ilyen ifju boldog pár házasesetének kerületét. A férj is dolgozik, a feleség is dolgozik. A férj is iskolákat végzett ember, az asszony is tanult. Mind a kettőnek papirosok vannak a kezében, amelyek állítólag jogot adnak egy magasabbrendű, kulturáltabb, nyugodt élethez. Most nem akarom megint elmondani, hogy mit érnek ezek a papirosok. Megelégszem a száraz tények leírásával.

A férj nyolc esztendeje dolgozik már és a férjnek össze-vissza vagy talán háromezer lei a havi keresete.

Ebből egy embernek is nehéz élni, már mint egy olyan embernek, akinek mégis csak tiszta gallért kell viselnie és meg kell beretválnia. Egészen természetes, hogy az asszonymak is dolgozni kell. Az asszony is keres, nem tudom, hogy mennyit, de azt látom, hogy reggel nyolctól este tízig kell dolgoznia a kenyérkereső munkában, azonkívül még rendben is kell tartania kis házatáját és így felmerül az első kérdés, hogy ebben a boldog ifjuságban, ennél a családalapításig elért fiatal párnál a napnak melyik órái számíthatnak boldog óráknak.

Mégis ez a fiatal pár a boldog ifjuság, ez a két emberke együtt a nagy célig, egymáshoz talált, a kettő együtt egy család.

Most nézzünk kissé a mélyére a dolgoknak. A kettő együtt egy család. Család gyermek nélkül, mert a kettőnek mindig kettőnek kell maradnia. A férj háromezer leiből még ketten sem élhetnek és ha az asszony nem mehet többé dolgozni, akkor felborul az ifju boldogságnak nagyon gyengén összetákolts kis csónakja. Ez a család nem a természeti törvény teljesítése. Ebből a családból nem kap az állam új

katonát és új adófizetőt. Ez a család nem az örök láncnak folytatása. Ebben a családban megszakad a lánc, mely az idők kezdetétől az idők végtelenségéig nyulik. Az idők végtelensége, a nagy befejezés bekövetkezett már ennél a két embernél.

Itt a nincs tovább, mert soha ennek a két embernek nem szabad, hogy geyereke legyen.

Ez a két emberke mégis boldog, a maga módján boldog. Ez a két emberke mégis szebben él, mint a többi ifju emberke. A férfi nem fiu, nem jampec, nem az uccák kóborlója, nem olcsó és csunya szerelmek vásárlója. Férj, forma szerinti családapa és van kis fészke. Az asszony eljutott bizonyos fokáig a kielégülésnek, sokkal kevésbé jutott el a kielégülésig, mint a férj, mert az asszony mindig vágyódik a gyermek után, de mégis ezerszer boldogabb ez a hajnaltól éjfélig robotoló asszonyka, mint sok más ezer vele egykoru nő, mert mégis csak emberélete, asszonyélete van.

A háboru idején a németek, amikor kifogyott a kenyér, kenyérpótlékot találtak fel, amikor kifogyott a tej, összekotyvasztottak valamit és rámondták, hogy tej, mikor már nem volt dohány, a mezőkön, erdőkben összegyűjtött leveleket szárítottak és azt füstölték. A füst füst és ha nem dohányfüst, az akácfafelevel füstjével is csálhatja az ember magát. Valahogyan

ilyen pótlékknak kell nézni ezt a házasságot, amely önmagában va'óban házasság, amelyben a két emberke mégis csak talál boldog perceket és amelyben a két emberke a nagy megjeledkezések pillanatában ifju, tehát erős, kívánó, nagyot-akaró és szépről álmodó lehet.

Ez a fiatal boldogság, ez a két embernek egymásba záródó és egymással megelégedő boldogsága talán nagy önzés. Szabad boldognak lenni fiataloknak is? Szabad ma két ifju embernek munkával körülbástyázott kis fészket teremteni. Fészket, puhán béleltet, szétől óvottat és meddőt. Mert hiába minden, a fészek nem menedékhely és nem tállakhely, a fészek nem hálószoba, nem ebédlő és nem műhely, a fészek bölcső.

És mit ér a fészek, amelyben soha nem lehet bölcső.

Egy percre mintha tulásnak látszanék az a gonosz megállapítás, hogy soha nem lehet bölcső. Azt szokták mondani erre, hogy fiatalok, ráérnek még, előbb élvezék csak ki a maguk életét. Ezt a bölcs mondatát a mai életre aplikálva így kellene formázni, fiatalok, rá kell érniök, előbb meg kell építeniök a házat, amelyben majd egyszer állhat a bölcső. Na most számolgassunk kicsit. A háromezer leihes adjuk hozzá az asszonynak nem valami nagy keresetét és ebből vonjuk le azt a minimumot, ami mégis csak kell ruházkodásra, élelemre, egy-

Csak a városi jéggyárban vízvezetéki vízből gyártott

m ü j é g

olcsó, higiénikus és kristályos.

**Előfizetések és megrendelések: Uzinele
Municipalului. — Telefon 25.**

szer-egyszer a szegény ember legnagyobb könnyelműségére, a mozira és akkor azt látjuk, hogy itt bizony soha házépítésre sor nem kerülhet. Lassan elmulik az idő, lassan megsűrkül a szín, amit a fiatalság ad még meg a két egymáshoz kapcsolt kis robotos életnek, lassan elhervad az asszony és elfárad a férfi. Hamarabb fárad, mint harminc, vagy negyven esztendővel ezelőtt és hamarabb hervad ez az asszony, mint a többi asszony.

A két fiatal a sok lemondásban, a sok egymás mellett és egymással elszenvedett beletörődésben időnap előtt megöregszik.

A fizetések majd emelkednek, garasonként feljebb másznak és abban a kis fészkekben, amely soha sem lehet igazi fészkek, lassan ur lesz a megszokottság, az unalom, a közönyösség, ug yhogv lassan elmulik a fiatalság. Így volt ez mindig. A mézeshetek vad lobogásai nem tarthatnak soha örökké, de a házitűzhelynek enyhe melege hosszú éveken keresztül fűt és ad belső kielégüléseket. Ez a házitűzhely, amely valamikor szentség volt, most egészen furcsa ebben a fiatal boldogságban

Hol itt a házitűzhely?

Ebédnél, vacsoránál és az esti kifáradt elpihenés óráiban találkozok az ifju házaspár, amelynek minden órát fel kell valamire használni, amelynek minden perce ki van számítva, amelynek az ifju boldogság nem ad sok örömet, de megadja mindazt a gondot, amelyet csak akkor lehet elbirni, ha egyensúlyozó erőnek mindig van valami új öröm.

Az egymásra találás öröme nem tart örökké. Az ember furcsa, kielégíthetetlen és könnyen mindent megunó állat. Az embernek mindig új örömekre van szüksége. Hol találják meg az új örömeket azok, akik egyetlen örömből élösködnek, akik önmagukat hajszoják bele mindig mélyebbre és mélyebbre a munkavállalásba. A munka is öröm, nagy, szép, igaz öröm, de csak akkor, ha értelme van. A mai fiatalság munkájának kevés értelme van, mert kevés eredménye van.

Eddig eljutottunk és most következnek a böles prédikáció, hogy miként lehet ezen segíteni. Következnek, de nem következhetik.

Nincs itt mit prédikálni, mert sehogy sem lehet elgondolni, hogy miként lehessen itt segíteni. Egyetlen mondanivaló van csak.

Mégis szép, mégis jó, mégis irigylésreméltóan tiszta ennek a két emberkének nehéz és munkáselete. Mégis fiatalság van benne, mégis erő és akará van benne. *Ez nem az igazi. Ez nem a tökéletes ifju boldogság, de a megközelítése.* Az ember így van vele mindig, akar valamit és ha nem kaphatja meg azt, amit akar, meg kell elégednie azzal is, ha utána nyulhat.

Az ifju boldogság: utánakapás, utánanyulás, vágyakozás a beteljesedés, az igazi boldogság után. —h—k—

Ardeal és Banat legelterjedtebb magyar napilapja a

Temesvári Hirlap

megjelenik naponta, vasárnap kivételével, a déli órákban

Pesti levél:

Egy volt arad-i ujság- író harca a budapesti „Uj Magyarság” szer- kesztője ellen

1. A subotikai gimnáziumban az ifjuság vezére volt Vukov Lukács. Vukov János földbirtokos fia, késelő bunyevác ösök sápadtképű, lángolószemű ivadéka. Bátor és elszánt ifju volt: verekedett és szabad idejében Walter Scottot, az idősebb Dumast, Victor Hugót és Jókai Mórt olvasta. De csak egyért rajongott: Kraljevics Marco históriájáért. Mert ez a fiatalember imádta azokat a történeteket, amelyekben trónok buktak, férfiak harcoltak, török villogtak és vérbosszut esküdtek. Csak a regényességért hevült. Az iskolai padban mindig ábrándozott. Tökéletesen tudott magyarul és szerbül. És magánuton megtanulta a francia nyelvet is. A pallérozott elméjű fiatalember csak rajongani tudott. Imádni és gyűlölni. Ittfelejtett alakja volt a középkorak, sápadt arcéle ércsisak alá kívánczozott. Ezt már a gimnáziumban is tudták róla, — így mesélte kollégák társaságában, — fekete és cigaretta hangulatában. A gimnáziumban is, ahová a latin órára és a számtani dolgozatjavításra is úgy jelent meg, hogy a zsebéből kikandikált a revolvere.

2. Ifjui hevét két barátja próbálta csillapítani, megfékezni. Két osztálytársa. Az egyik Winkler István, aki még nemrég magytr miniszter volt. A másik András Ernő dr., budapesti ügyvéd, aki legutóbb Vukov Lukács ügyvédje volt abban a perében, amelyet Milotay István, az Uj Magyarság főszerkesztője indított ellene.

3. Nagyobb ellentétet, mint ami Milotay István és Lukov Lukács között meredezik, elképzelni sem lehet. Milotay dandi, a selyeming, a puha otthon, a bódító Mlatok barátja. Vukov, a sápadtképű köziró csámpás cipőben járkált a város uccáin, öltözéke foltos és kopott, kalapja szakadt és gyűrött. Mégis nagy ut vezet odáig, amíg Vukov Lukács megírta röpiratait Milotay István, a mai magyarországi rendszer jellegzetes alakja ellen.

4. Honnan jött Vukov Lukács?

A háboru előtt Arad-on volt kezdő ujságíró. Ügyes, használható tagja volt a redakciónak, jó barát és jó kolléga. Innen ment a frontra, végigküzdötte az egész háborut, majd leszerelése után Szuboticán a jugoszláviai magyar párt lapját szerkeszté. Mert ez a bunyevác fiu, követte családjá hagyományait, mindig büszkén és egész mellel magyarnak vallja magát.

Mi az eredmény? Egy napon az ifjuság lerombolja

nyomdáját, őt megtámadja, a koponyáját betörik, csaknem agyonverik, a szerkesztő vérében fetrengve fekszik a szubotícái főuccán, amíg könyörületes emberek felszedik és kórházba viszik, ahol hónapokig ápolják. Kitiltják Jugoszláviából, Pestre megy és itt a Szózat munkatársa lesz. Gömbös Gyula bizalmas környezetébe kerül, a fajvédő párt akkor feltörő nagysága vele beszél meg cikktémáit... Hiszen Vukov Lukács széles képzettségű, tájékozott publicista, különösen délszláv kérdésekben szakértő, Gömbös értékeli szolgálatait és mindig nyitott ajtóra talál, ha felkeresi a kisebb miniszterelnököket. Itt már arad-i protektorra is talált Szudy Elemér személyében.

Vukov Lukács mégis megharagszik Gömbös Gyulára és többé nem látogatja meg. Nem bírja a nagy államférfit, a beérkezettet, a kegyelmezt, aki már csak magas pozíciója miatt is kénytelen elveiből engedni, vagy megalkudni a körülményekkel.

Vukov elkerüli Gömböst, mert Vukovot csak a harc érdekli, nem pedig a beérkezettség beteljesülő öröme. Csak vetni szeret, az aratás nem érdekli. Meghasonlik barátaival, elkerüli őket. Így kezdi támadni a rezsimet és első sorban a rezsim köziróját, Milotayt, akit őt elvtelen bértollnonknak tart. Bár bizalmas körben azzal dicsekszik Vukov, hogy ő tulajdonképpen körmönfont diplomata, csak barátai mosolyognak, hiszen Vukov igazán tud mindent, csak simulni és alkalmazkodni soha... Bár Vukov Lukács gyakran hangoztatja Saint-Just nagy mondásait, hogy a politikus annál erősebb, minél kevesebbet mond, ő csak beszél, fecseg, és míg Gömbös Gyula egykori környezetének többi tagjai emelkednek a ranglétrán, ő társatalanul rója a pesti uccát. Csak fel kellene mennie a miniszterelnökségre s már lenne, kenyere, állása és jövője. De ő inkább feltalálja az elutasíthatatlan tarhálás intézményét, husz és harminc filléretet kér kölcsön olyan kis összeget, amelyeket nem lehet visszautasítani, rájön ugyanis arra a nagy titokra, hogy könnyebb tíz embertől harminc fillért kölcsönkérni, mint egytől három pengőt. De ha barátait és újságíró társait le is „durantja” fillérekre, lelke hófehér marad, mert harminc fillért kér kötelezettség nélkül, de ötezer pengőt nem fogad el, ha emiatt elveiből csak egy jöttányit is kell engednie.

5. Apjától, a bunyevác földbirtokostól örökölt ezeröt-száz pengőt elmilotayzza. Ezen a pénzen írja és adja ki röpiratait Milotay István ellen, akit a magyar közéletből kisseprözendőnek ítél. Igaza van-e vagy sem? Nem lehet róla véleményünk: a bíróság dolga, hogy eldöntse. Ebben

az ügyben még nem hangzott el az utolsó szó.

Nem a mi feladatunk, hogy döntsünk, kinek van igaza a Milotay-Vukov párbajban. Csak egy bizonyos, Vukov Lukács, aki a Milotay-né terhére elkövetett rágalmazás miatt, amelyben a bizonyítást a törvény értelmében nem engedték meg, nyolcadik hónapja ül, a legutóbbi tárgyaláson sem vol hajlandó egyezkedni... Nem és ezerszer nem...

A börtönbüntetés nem törte meg egykori arad-i kollégánkat, ezt az egy dabból kifaragott embert. Harcol tovább. Kéri a bizonyítás elrendelését. És amikor kérését a bíróság honorálja és elrendelik a bizonyítást, arcán halvány mosoly fénylik fel. A sápadtképű férfi nem törődik azzal, hogy visszavezetik cellájába, csak arra gondol, hogy harca végül — talán mégis — eredményessé lesz. Ez az ember, aki magas állásban ülhetett volna, ha megalkuszik — lucskos őszi éjszakákon és fagyos téli éjjeleken uccai padokon aludt. Köszvényes lett és a betegség most is kinozza. A cellalevegő nem használ egészségének. De miközben ügyvédje szellemi párbaját vívta az ellenfél ügyvédje ellen, mindenki tudta, hogy ebben a perben nincs kiegyezés: az egyik fél a pordon fog maradni. Vagy az elegáns, selyeminges Milotay, vagy ez a modern, darócruhás Savanarola, a bunyevác ősök ivadéka, Vukov Lukács, az egykori arad-i ujságíró.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A timișoara-i törvényszék ítélete: a fogókura nem válóok

(TIMIȘOARA.) Hölgyeim és uraim! Ami most következik, az nem vicc, nem fantázia, az valóság, amit hitelesít az Ország-Világ világhíres ügyvéd barátjának felülbélyegzett naplója.

Általában az igen jómódu emberek közé sorozzák D. M. volt iparost. Tisztelt, becsüli a Banat fővárosában mindenki ezt a jókedélyéről ismert agglegényt, aki esküdt elessége volt a modern karcsu nőnek és

kizárólag olyan nőkért rajongott, akiknek testalkata legalább a duplájára meghaladta a normális méretet.

Egy alkalommal autójával vidéki turán volt. Egy Lugoj előtti község határában meglátott a mezőn egy pásztorlányt, akinek a kja megköszöntette az agglegény szépségideálját. Valódi óriás-nő volt.

D. M. nem sokat teketóriázott. Félkezett, kiszállt kis Fordjából, egyenesen a terjedelmes leányzó felé tartott és amikor előtte állt, így szól hozzám:

— Jó napot, lelkem. Az én nevem D. M. Timișoara-n lakom, nőlen vagyok és a tejbe is van mit aprítanom. Kérdezlek, kincsem, akarsz-e a feleségem lenni?

A leány úgy tekintett az égből pottyant kőröre, mint a bolondra. Faképnél hagyta piruló polgártársunkat, sőt a teheneket is hejbe felejtette és torony irányába a saluba rohant. A leány kiáltozására előjött az egyik kis házból egy idősebb sváb gazda, a leány apja, akitől a leány után loholó D. M. annak rendje és módja szerint megkérte a leány kezét. A tág szemeket meresztő öregnek is elmondta D. M., hogy gazdag ember, aminek bizonyítására előszedte pénztárcáját és

azor nyomban huszonezer lelt ajándékozott az apának, aki ezekután szinte könnyezve adta meg a házassághoz apai beleegyezését. Két hét múlva a leány — egy méter és nyolcvan centiméter magas és százhusz kiló nehéz — D. M. felesége lett.

A mézesheteket annak idején Fucurești-ben töltötte az ifju pár. Azután visszajöttek Timișoara-ra és... éltek, éldegéltek... amig... Mert bizony a boldogság nem tartott sokáig. A fiatalasszonynak nagyon megletszett a főváros, főként az e'egáns nők hatoltak rá. És

rájött, hogy a karcsu vonal mégis csak szebb, mint a terjedelmes térfogatu test.

És meg is tudta a módját, miként érheti el a karcsu vonalat. Masszirozta, gyömo'szölte, gyötörtette magát. Naponla tornázott, hosszu sétákat tett, soványító pirulákat szedett és csodateákat ivott. A ferj növekvő rémuléttel látta, hogy az impozáns test egyre karcsubb lett. És egy szép napon már úgy látta, hogy a felesége már nem is karcsu, hanem

olyan sovány mint a kóró.

Hiba kérlette, hogy hagyja abba a soványító kurát.

Megindította tehát a válópert, mert

az osszony mostani alakjában többé már nem testesíti meg az ő ideálját.

Hosszu tárgyalás után a bíróság a következő bölc's ítéletet hozta:

— A feleség kötelezze magát, hogy testsúlyát fe'viszi száz kilóra, ezzel szemben a ferj köteles lemondani a további husz kilóról.

Egylőre tehát szent a béke.

— Semmi kifogásunk sincs az ellen, ha lap társaink átveszik eredeti cikkeinket, de csakis lapunk vagy cikkiróink megnevezésével.

HIRLAP

a legelterjedtebb magyar
kisebbségpolitikai napilap

A R A D,

Str. Meșianu 1. — Tel. 97.

**Magyar elterjedtségénél
fogva a legeredményesebb hirdetést orgánom.**

Kétszáz gyanusított

lelkesen éltetett egy rendőrkomiszárt

(BUCUREȘTI.) Az elmúlt héten a központi rendőrprefekturán olyan jelenetek játszódtak le, amilyenre a legrégebb újságolvasó is aligha emlékezhetik, mert nem nagyon volt példa arra, hogy

egy rendőrkomiszár helyiségéből nevető, mosolygó, sőt szinte a tuláradó kedvtől olykor-olykor „să trăiască”-zó tömeg távozzon.

A rendőrkomiszár, akinek a szobáját ez a jókedvű tömeg elhagyta, a közlekedésügyi bíróságnak volt a vezetője, akinél ezen a napon „tömegbüntetési nap” volt.

Erről a tömegbüntetési napról távozott huszas és harmincas csoportokban közel 200 ember, akiket a rendőrkomiszár maga elé idézett, hogy különféle autóvezetői kihágásokért felelősségre vonja őket.

Mind a kétszáz beidéztet furcsa meglepetés érte. Először is a hivatalos helyiség folyosóján elkérték valamennyi büntetésreváró autóvezető idézését és két csoportra osztották az izgatott sereget. A soffőrök nagyon jól tudják, hogy

a rendőrbírói tárgyalásokon nem nagyon kukoricáznak velük és egy-kettőre megkapják az 500, 1000, 2000 leies pénzbüntetést, amit ha nem fizetnek le, le kell bizonyítani a büntetést.

Éppen ezért érthető volt a meglepetésük, amikor kiderült, hogy nem egyénenként kerülnek a rendőrkomiszár elé, hanem tömegesen — és így tömeges ítélelehozzal lesz.

Meglepetésük még csak fokozódott akkor, amikor kiderült, hogy először is a hivatásos soffőröket, autóbusszvezetőket, taxisoffőröket viszik be első csoportban a rend-

**Ardeal legfrissebb
híreit az 52 éves**

ARAD-I KÖZLÖNY

hasábjairól olvashatja

Fizessen elő az

Arad-i Közlöny-re

Hirdessen az

Arad-i Közlöny-ben

örbíró elé, aki különválasztásukat az „urvezetőktől” azzal indokolta meg, hogy

ezeknek az embereknek kenyérkereset az autóvezetés, nincs idejük ácsorogni a prefektura folyosóján, tehát soronkívül egy csoportban kell őket a komiszár elé állítani, hogy lehetőleg egy ilyen tárgyalás miatt egész délelőtti munkaidejüket és ezzel együtt talán keresetüket is el ne veszítsék.

Már maga ez a figyelem is feltűnést keltett, hiszen nem vagyunk nagyon hozzászokva ahhoz, hogy egy rendőrbírósági tárgyaláson tulságosan figyelniének arra, hogy vajjon a tárgyalás tartama alatt nem vesz-e el valakinek egész napi kenyérkeresete. De még nagyobb csoda történt, amikor a különben nagyon szigorú arcú és komoly rendőrfőtisztviselő a szobát zsufolásig megtöltő hivatásos sofförök előtt felállt és komoly, de egy kicsit megilletődött hangon a következőket mondotta nekik:

— Tisztelt barátaim! Önöket ma délelőtre bizonyos kihágások miatt, amelyeket gépkocsivezetés közben követtek el, ide, a büntetőbíróság elé idéztettem. Meg kell állapítanom — s ennek utána néztem a nyilvántartásban, hogy a közlekedési büntetőbírószágnál az Önök neve eddig még nem fordult elő a megbüntettek listájában. Miután Önök első alkalommal vannak itt, azokat a közlekedési kihágásokat, amelyeket elkövettek, amelyekért fejelentették Önöket, — most ez alkalommal még nem fogom megtorolni. Illetékes fenhatóságomtól engedélyem van és fel vagyok arra hatalmazva, hogy a régi rendszerrel ellentétben az első ízben beidézett sofföröket nem kell kisebb pénzbüntetéssel sújtanom, hanem fel vagyok arra hatalmazva, hogy akikről feltételezem, hogy apró pénzbüntetés helyett többet érek el figyelmeztetéssel, azokat jóindulatulag arra kérem, hogy vigyázzanak a közlekedésnél, ne kerüljenek ide ismét a hatóság elé, mert már másodízben nem lehetünk apró vagy nagyobb kihágásaikkal szemben ilyen elnézőek.

— Önök uraim, hivatásos sofförök. Egy nehéz és nagyon komoly kenyérkereset van a kezükben, vigyázzanak erre a kenyérre a maguk és családjuk érdekében, mert Önök is nagyon jól tudják, hogy milyen rendkívül nehéz a mai időkben állásba jutni, kenyeret szerezni és gondoljanak arra, hogy egy ilyen kihágási büntetés már veszélyeztetheti azt a kenyeret, amelyet olyan nehezen, olyan komoly munkával szereznek meg. Én azt hiszem, hogy amilyen komolyan vették eddig a munkájukat és eddig még nem kerültek be ennek a bíróságnak a nyilvántartásába, a jövőben is kellő figyelmet fogunk fordítani a közle-

kedés rendjére és nem fognak elém kerülni, mert akkor nemcsak megdorgálom Önöket, nemcsak figyelmeztetem arra, hogy kötelességük ennek a városnak a rendjére vigyázni, hanem olyan pénzbüntetést, második vagy harmadik esetben olyan szabadságvesztést szabok ki, amely tényleg veszélybe juttathatja az Önök és családjuk nehezen megszerzett kenyerét. Most elengedem Önöket ezzel a figyelmeztetéssel és elvárom, hogy hosszú ideig Önök közül egyetlen egy sem fog ez előtt a hatóság előtt megjelenni.

A soffőrök, akik el voltak készülve arra, hogy pénzbüntetést szabnak ki reájuk, — hiszen ez mindeddig így történt, —

**egy pillanatig nem tudtak szóhoz jutni a meglepetéstől, aztán kórusban, mint a gyermekek, meghatva és elérzékenyülve egymásután kiabálták: —
Köszönjük a jóságát, komiszár ur! Az Isten áldja meg, komiszár ur! Să trăiți!**

Maga a rendőrfőtisztviselő is meghatottan nézte ezeknek az egyszerű embereknek az elérzékenyülését, de aztán az egész tömeget részint ő maga, részint a rendőrök udvariasan kituszkolták a rendőrbírósági szobából, hogy a hálálkodásnak egyszer s mindenkorra elejét vegyék.

Ezután az ünnepélyes jelenet után azokat a beidézeteket állították tömegesen a komiszár elé, akik ugynevezett urvezetők s akik között két országoshirű egyetemi tanár, egy közismert főorvos, két durgazdag nagykereskedő, egy deputát felesége, egy vezérigazgató felesége, két ismert színésznő, hat vagy hét mérnök, nagyon sok magántisztviselő, orvos, ügynök, ügyvéd és néhány olyan fiatalember is szerepelt, akik az autót és az autótartást is a papájuktól kapják.

Ezekhez most már más hangnemben intézett beszédet a rendőrkomiszár. Nagyon komolyan figyelmeztette őket a közlekedés rendjére és külön kiemelte, hogy

miután a társadalom olyan rétegeből kerültek ki, akiknél a jó szó bizonyára hatásosabb, mint néhány száz leies büntetés, a közrend nevében nemcsak figyelmezteti, de kéri, hogy tartózkodjanak mindenféle kihágástól,

mert akkor kénytelen lesz neveiket bejegyezteni a nagy

HÖLGYEIM!

Fodorné

speciális kozmetikája elhanyagolt, száraz-
zsiros, pattanásos, szeplős, májfoltos bőrét tökéletesen rendbe
hozza! Arad, Str. Alexandri 3

prius akták közé és legközelebb már nem prédikációt, hanem súlyos, komoly büntetést kapnak.

Az intelmet ez a társadalmi réteg is meglepett megilletődéssel hallgatta és külön mindenki megköszönte az udvarias főtisztviselő jóindulatát és szinte személyenként tettek ígéretet, hogy igyekeznek elkerülni minden olyan legkisebb kihágást, amely miatt ez elé a rendőrbíróság elé kerülnének.

Egyetlen óra alatt kétszáz emberrel végzett a rendőrkomiszár.

Ez a bíróság úgy látszik a maga nemében egyedül áll és az, aki végignézte ezt a tömegnapot, csak a legjobb benyomásokkal távozhatott ebből a rideg épületből. Pedig a szigorú komiszár az elmúlt esztendőben közel

egymillió lei pénzbüntetést szállított be az államrendőrség kasszájába. Az egyébként jóságos közlekedési bíróság az idén még csak 7 esetben kobozta el renittens soffőrök igazolványát.

A legsúlyosabb elzárást három soffőr kapta, fejenként tizenöt napot, olyan sorozatos és súlyos kihágásokért, amelyeket másképp már megtorolni nem lehetett.

Megkérdeztem a komiszárt a tömeges kihallgatási nap lezajlása után, hogy ez a jóságos van-e hatással a kihágások csökkenésére?

— Határozottan állítom, igen! A tiz százaléka nem kerül vissza azoknak elé, akiket egyszer megdorgáltam és büntetés nélkül engedtem el. A soffőr jóindulatu, rendes, becsületes nép, akivel jóindulattal és tisztességes hangon sokszor többet lehet elérni, mint felesleges erélylyel. Minden hónapban tartok ilyen tömegnapot és állítom, hogy ezek a dorgálási napok a közlekedés javulásához határozottan hozzájárulnak. Nem mindig az a helyes intézkedés, amely tulzott szigorral akar rendet teremteni. A jóságos hang sokszor — pláne az intelligensebb néprétegnél — van olyan fegyelmező erejű, mint akármilyen büntetés.

Érdekes megállapítani, hogy akiktől a multban megvonták az igazolványt, akiket eltiltottak a soffőr mesterségtől — a komiszár szavaival élve — „ezektől okvetlen meg kellett tisztítani a multban kissé elzüllött, de jó utra terelhető soffőrtársadalmat”.

MINT TÉLEN A LAKÁS KÁLYHA NÉLKÜL, olyan az üzlet vevő nélkül. Új vevőket ma már csak jó szabadtéri reklám által szerezhet, mert bármilyen jó árut tart vagy készít, nem tudja értékesíteni, ha nem propagálja. Az ORSZÁG-VILÁG „AGGE” REKLÁMOSZTÁLYA elősegíti igyekezetét és készséggel bocsátja rendelkezésére tapasztalatait.

F Á T H I M R E

Két csésze kávé közt

(Az alább következő párbeszédet az ílem és józslés törvényeinek megsértésével lestem el. Értelmesebben, világosabban és őszintébben: halgatóztam. Két fiatalasszony ült a kávéházban egymással szemben. En halkan jegyeztem. A kételkedők és hitellenek a beszélgetésről készült eredeti gyorsírásos jegyzeteimet nálam meglekinthetik hétköznapokon délután 2 és 3 között. Ezzel egyuttal elhárítok magamtól minden szerzői felelősséget. A hölgyek gépiesen keverték kávéjukat. Lehel, meg se itták, mert az érdekesítő beszélgetés közben kihűlt. Ezt nem tudom biztosan. Nem fordultam meg. Diszkrét voltam.)

AZ EGYIK: Na és?

A MÁSIK: Hiszen tudod. Ahogy ez lenni szokott. Az ember férjhez megy. Szerelemből, vagy érdekből. Vagy azért, mert már itt az ideje. Én szerelemből mentem férjhez. És érdekből. Mert érdekeit a házasság.

AZ EGYIK: És a férjed?

A MÁSIK: A férjem — ismered — nagyon rendes, derék ember. Ez a hibája minden férjnek. Hogy rendes és derék. Az ember megszokja. És amit megszokik, az nem érdekes. És különben is, a férj az a fajta férfi, aki csak addig férfi, amíg nem férj. Azután még egy kis ideig. Rendszerint nagyon rövid ideig.

AZ EGYIK: (Érdeklődően): Ez nekinek magyarázat? Nekem?!

A MÁSIK: Jó, jó. Ezt csak elmondom, hogy tudd, én se voltam kivétel. Illetve, nálam elég soká tartott, amíg jött a másik. Hat évig.

AZ EGYIK: Péter?

A MÁSIK: Nem Péter. Péter csak pletyka volt. Péter csak szeretett volna. De én nem szerettem. Egyáltalán semmi sem volt közöttünk. Egyszer megcsókolta a Kendiek estélyén és egyszer nálad azon a vacsorán. Nagyon sörszagu volt. Nem lett belőle semmi. Szóval nem Péter volt, hanem Géza.

AZ EGYIK: Ezt tudom.

A MÁSIK: Mindenki tudja.

AZ EGYIK: Az urad is?

A MÁSIK: Hát az egész világ csak nem tudhatja! Az uram éppen nem tudta. Gézát egyébként tudhatta mindenki, mert Géza valósággal legális lett, hiszen ő már öt éve tart és Géza rendes és figyelmes és kedves és csinos...

AZ EGYIK: Nna!

A MÁSIK: Hát neked nem tetszik. De azért kikezdtél vele.

AZ EGYIK: Én?

A MÁSIK: Te!

AZ EGYIK: Hogy én?!

A MÁSIK: Igenis, te!

AZ EGYIK: Hát jó. Nem vitatkozok veled. Mondd tovább.

A MÁSIK: Szóval Gézával jött a nagy szerelmem. De komoly, igazi,

végzetes nagy szerelem, tudod, az az igazi nagy szenvedély, amelyről már az első pillanatban érzi az ember, hogy örökké fog tartani.

AZ EGYIK: És meddig tartott?

A MASIK: Soká.

AZ EGYIK: Aztán?

A MASIK: Aztán kezdett nem olyan végzetes és nem olyan szenvedélyes lenni. Eleinte érdekes volt. A titokzatos szivdobogtató surranások a lakására. Nagyon kedves, barátságos kis lakása van. Két szoba De nagyon kedves. Nagy szamovár. És villanyos kávéfőző. És a frigiderben mindig volt pezsgő. És remek hangulatvilágítás. Olyan volt nála, mint a Vigszínházban egy előkelő és finom, második fejezetbeli legénylakás, kifejezetten a drámai fordulópont céljaira. Tudod, olyan „was gut und teuer” — egyszóval nagyon boldog voltam, hetenként kétszer délután öttől nyolcig.

AZ EGYIK: Amig az urad a kaszinóban volt.

A MASIK: Mindegy, hol volt az uram. Az a lényeges, hogy én hol voltam. Szóval hetenként kétszer, öttől nyolcig. Aztán már volt hét, hogy csak egyszer. És már csak félhattól hétig.

AZ EGYIK: És hétkor hazamentél?

A MASIK: Hétkor moziba mentem. Mert az negyed nyolckor kezdődik.

AZ EGYIK: Gézával?

A MASIK: Bélával. Mert akkor kezdett jönni a Béla.

AZ EGYIK: Érdekes!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

KOPOG AZ AJTÓN

a LOTERIA DE STAT

3-ik osztályának húzása

SZOMBATON, MÁJUS 15

a Fundutio kapui megnyll-
nak az uj Milliomosok előtt

A MÁSIK: No látod! A Bélát azonban észre se vettem volna, ha

AZ EGYIK: Féltékenykedett?

A MÁSIK: Igen. Esküszöm, nem volt rá oka. De akkor már soká tartott az a dolog Gézával, már nem volt érdekes. Tudod, a férfiak képtelenek szeretők lenni hosszú ideig. E öbb-utóbb kibujik belőlük a teranyag. Lassan Géza is úgy kezdett viselkedni, mintha a férjem volna. Ha bridzseztem, morgott, minek bridzszgek. Ha táncoltam, morgott, minek táncolok.

AZ EGYIK: Hiszen Géza jól táncol!

A MÁSIK: Persze. De akkor morgott, ha mással táncoltam. És Béla is kitűnően táncol. És tudod, hiszen te is asszony vagy és neked is van...

AZ EGYIK: Pardon!

A MÁSIK: Pardon! Szóval te is tudod, hogy asszonyra milyen hatással van, ha a férfi morog. Valósággal serkentő a hatása. Ellenkezőre serkentő. Csakazértisre serkentő. Kezdtém Őzát unni. És ha én unni kezdek valakit, már meg is untam. És Béla nagyon kedves fiu. És neki is nagyon szép lakása van. Bár frigidereje nincs és pezsgőt se tart otthon, de... a részleteket hagyjuk, nem akarok reklámot csinálni Bélának. Egyszerűen Gézát lassan és szépen hozzászoktattam, hogy nem igen érek rá. Kapalózott, tiltakozott, morgott, szerelmesebb volt, mint valaha, de pont olyan volt, mint egy férj, ezt már mondtam és minden nap férjebb lett. És ha nem olyan lett volna, akkor se érdekelt volna, mert most már Béla érdekelt. Érted?

AZ EGYIK: Hogyan. Szóval Gézával szakítottál és Bélával...

A MÁSIK: Várj! Most jön az érdekes. Mert én is azt hittem, hogy Gézával szakítottam és vége az egésznek. Csakhogy Géza hosszúaló.

AZ EGYIK: Megijesztesz! Mit csinált?

A MÁSIK: Bosszút állt.

AZ EGYIK: Elárult az uradnak?

A MÁSIK: Rosszabbat csinált. Megnősült.

AZ EGYIK: Hallatlan! Mikor?

A MÁSIK: Ma két hete.

AZ EGYIK: Kit vett el?

A MÁSIK: Mindegy. Egy öreg nőt.

AZ EGYIK: Hány éves a nő?

A MÁSIK: Öregebb nálam.

AZ EGYIK: Hány éves?

A MÁSIK: Harmincöt.

AZ EGYIK: Azt mondtad, öregebb mint te.

A MÁSIK: Na?

AZ EGYIK: Ha te azt mondd, harmincöt, akkor legfeljebb harmincötöttő. És ha ő harmincötöttő, akkor...

A MÁSIK: Mindegy. Hagyjuk. Szóval megnősült. És erre nem szá-

**Játszának
bizalommal**

Colectura Oficială

Cluj-i Strada Regina Maria 46 Főszékhelyénél

Arad: I. OLARIU, Strada Brătianu 3

mitotam. Azt hittem, tovább fog szeretni engem és ez olyan jó volt. Olyan reménytelen az ő számára. Hogy megnősült, egyszerre rossz lett.

AZ EGYIK: Miért?

A MASIK: Mert Géza lett az érdekesebb és így már nem volt érdemes megcsalni Bélával.

AZ EGYIK: Borzasztó helyzet! És találkoztál vele?

A MASIK: Két nappal az esküvője után eljött hozzám. Tudta, mikor vagyok egyedül.

AZ EGYIK: És hogy viselkedett?

A MASIK: Rettenetesen. Megállt előttem, megfogta a kezemet, rám nézett, hallgatott és mosolygott. De tudod, hogyan? Gunyosan, fölényesen, diadalmasan. És aztán azt mondta: Na?

AZ EGYIK: És te mit mondtál?

A MASIK: Semmit. Sirvafakadtam.

AZ EGYIK: Ez a legjobb.

A MASIK: Persze. Ezek a gyenge férfiak nem bírják a könnyet. Vigasztalt, simogatott, könyörgött, ne sirjak, hiszen nem szereti a feleségét...

AZ EGYIK: Akkor miért vette el?

A MASIK: Csakazértis! Forró és szerelmes szavakat suttogott, mondta, csak engem szeret, még jobban, mind eddig és... *(Elhallgat.)*

AZ EGYIK *(Izgatottan)*: És?

A MASIK: És megsugta, hogy az aranyos kis legénylakást megtartotta.

AZ EGYIK: És?

A MASIK: És harkor vár.

AZ EGYIK: Elmész?

A MASIK: Te nem mennél?

AZ EGYIK *(váltávon. Csend. Ha hallásom nem csal, mindketten isznak egy kortyot abból a hideg löttyből, amely eredetileg kávé volt. Aztán az egyik újra megszólal):* Ilyen raffinált gazember! Megnősült, hogy visszaszerezze a szeretőjét!

A MASIK *(elragadtatva)*: Hát nem aranyos?

(Az egyik nem felel. Aztán néhány másodperc múlva hallom, hogy a másik asszony fizet. Gyorsan köszön és elmegy. Tíz perc múlva kat cra.)

Legolcsóbban vásárolhat a

Comisio-ban
„Dacia“ kávéházmellett

Pénzfelvételre — pecséttel ellátott hivatalos nyugta ellenében; — csak fényképes igazolvánnyal rendelkező kiadóhivatali megbízottaink vannak feljegositva.

Egy cluj-i származásu urasági inas lemásolt egy regényt és kiadatta

(CLUJ.) Plágiumvádaktól hangos a levegő. Aki csak talpon van az irodalmi berkekben, mind azt szimatolja, hogy melyik szindarabnak melyik jelenete, melyik költeménynek melyik ríme esik a jogtalan eltulajdonítás fogalma alá. Törvényszéki bírák és a szerzőjogi tanács vizsgálják felül a különböző irodalmi országok hasonlóságait, illetve különbözőségeit.

De mindezek a plágiumok és utánérzések elbujhatnak amögött, amit egy merész és kétségtelenül tehetséges fiatalember követett el az egyik budapesti regényvállalattal szemben, amelyiknek kiadványai a legnagyobb példányszámban jelennek meg.

A budapesti „Függetlenség” című kormány napilapnak van egy alvállalata, a Tarka Regénytár, hetenként megjelenő regényujság, amely könnyebb fajsúlyu kisregényeket közöl.

Az elmúlt hónapban a Tarka Regénytár szerkesztőjéhez beállított egy szerényen öltözött fiatalember. Elmondta, hogy

urasági inas,

igazolta is ezt Szolgálati könyvével, de hozzáfűzte, hogy valamikor jobb napokat látott,

tönkrement családból származik. Cluj-on érettségizett, majd a cluj-i ügetőpályán segédhajtóskodott. Budapestre a katonai szolgálat elől menekült és más foglalkozás híjján, mint urasági inas keresi most a kenyerét.

Már diákkorában irodalmi ambíciói voltak, most is

írt egy regényt,

amely érzése szerint megüti a Tarka Regénytár nivóját és ezt a művét tisztelettel átnyújtja a szerkesztő urnak.

A fiatalembert Szmolény Géának hívták, a regény címe: „Sárga veszedelem” volt. A szerkesztő elolvasta a regényt, amely meglepően kiforrott íráskészségről és meszővésről tanuskodott. Amikor aztán két hét múlva Szmolény Géza jelentkezett a válaszáért, a szerkesztő közölte vele, hogy regényét megvásárolta, néhány hét múlva ki is adja és

kiutalt neki hetven pengő honoráriumot.

Szmolény Géza regénye megjelent a sorozatban. A következő héten aztán a Tarka Regénytár szerkesztősége felszólítást kapott Kovács Mátyástól, a budapesti Hellas nyoma tulajdonosától, aki közölte vele, hogy a „Sárga veszedelem” című regény szóról-szóra egyezik az ő kiadásában 1933-ban megjelent

„Az óceán rábjai”

című regénnyel, amelynek szerzője Aga Holf dán író. Miután pedig ő bizonyíthatóan megszerezte a regény kiadási jogát és mert per esetén igen súlyos összegeket követelhetne a Tarka Regénytártól, egyelőre

békés megegyezésre

szólította fel a vállalatot, mielőtt a szerzői jogbitorlási pert, amelynek eldőlése kétségtelen, megindítaná.

A szerkesztő megrökönyödve olvasta a levelet és azonnal beszerelte a dán író regényét. Kiderült, hogy a tehetséges urasági inas szóról-szóra, egyetlen betű, vagy akár írásjel megváltoztatása nélkül egyszerűen

lemásolta a regényt,

mindössze új címet adott neki és magát jelölte meg szerzőként. A Tarka Regénytár háromszáz pengő kártérítést fizetett Kovács Mátyásnak, aki ennek fejében minden további lépéstől elállott.

Szmolény Géza azóta sem jelentkezett a szerkesztőségben. Utóvégre ilyen könnyen még senki sem szerzett másolással ennyi pénzt!... A vállalat megtette ellene a fellejtést. A cluj-i rendőrség is kereste szülei lakásán az élelmes fiatallembert.

A megcsalt férj

ne írjon szerelmes verseket feleségéhez

(TIMIȘOARA). Az Ország-Világ olvasói már több ízben élvezhetek egy-egy érdekesebb esetet az ismert és keresett vá'operes ügyvéd naplójából. Természetesen mindenkor diszkrécióf fogadtunk és

köteleztük magunkat a nevek elhallgatására.

Értékes jogesetek gyűjteménye ez a napló és mélyen bevilágít a különböző társadalmi rétegek legintimebb kulisszatitkaiba.

Tudjuk, hogy a házaselet frontján zajló csatározások következményei a bíróság előtt szoktak elintéztést nyerni. Néhány jellemző esettel folytatjuk korábbi cikkeink sorozatát.

Egy nagyipari vállalatunk egyik tisztviselője a szó igazi értelmében papucshős volt. A felesége, a csinos Mimi, alaposan kordában tartotta Ha a férj néhanapján véleményf mert nyilvánítani, bájos életet a szavak zuhatagát eresztette rá, hogy egyszeribe parányinak érezte magát. Jeles barátunk azonban szívesen viselte ezt az ígát, mert

menthetetlenül szerelmes volt a feleségébe és szabad óráiban szerelmes versekben énekelt meg felesége bájait.

De legmegrögzöttebb papucshős türelmének is vége szakad, ha valami furcsát vesz észre. Néhány hónappal ezelőtt pont ez történt.

A férj rájött, hogy a felesége meg csalja, még pedig legjobb barátjával, hivatali társával.

fel is jelentette mindkettőt házasságtörés címén. Ezenkívül kérte a házasság felbontását is.

A bíróság az ünnepek előtt tárgyalta az ügyet. Figyelembe vette az összes enyhítő körülményeket és mindössze pénzbüntetésre ítélte úgy a házasságtörő asszonyt, mint a barátját, de ennek az ítéletnek a végrehajtását is felfüggesztette. Ezzel szemben a szép asszony nem sok reménnyel tekinthetett a másnapi valóper kimenetére elé.

A valóper tárgyalásán azonban megtörtént a nagy meglepetés:

— Kibékültünk! — jelentette ki diadalmasan az asszony.

— Semmit se tudok róla! — titakozott a férj.

— Pedig így van — mondta a őnagysága. A tegnapi ítélet után letérdelve kérelt a férjem, hogy ne haragudjak. Es aztán... nagyon kedves volt hozzám...

— Hát ez tulszás! Én csak egyszer csókoltam meg, hogy megvigasztaljam, amiért elítélték.

Ekkor az asszony egy új papírt vett elő:

— Ezt ma reggel a férjem íróasztalán találtam.

A bíró csodálkozva olvasta kitűnő barátunk szerelmes versét, amelyet a feleségéhez írt. A dátum azt mutatta, hogy a verset valóban egy nappal a tárgyalás előtt követte el.

— Ez csupán elégikus emlékezés a szép multra! — jelentette ki a férj magyarázóan.

De ez a magyarázkodás nem használt. A bíró elutasította a házasság felbontására irányuló keresetet, mert a bíróságnak az volt a feljegyzése, hogy a feleséghez intézett szerelmes vers megbocsátásnak tekintendő még akkor is, ha időközben meggondolta magát.

A HATÓSÁGOK

nyomról-nyomra követik a paprika-gangsztereket

(ARAD.) Lapunk legutóbbi számában megírtuk, hogy néhány hónap óta vakmerő paprikahamisítók garázdálkodnak Arad-on és más nagyobb városokban. Ezek a lelkiismeretlen emberek nem ártallják a közönség egészségét is rombolni, mert

értéktelen hamisítványokat helyeznek el a piacon.

A fogyasztó pedig kénytelen csempészett anilinfesték és egy rosszminőségű liszt keverékéből készült „paprikát” vásárolni.

Az egészségügyi és büntető hatóságok megkezdték ez ügyben az országos nyomozást, melynek eddig is rendkívül érdekes eredménye van. A részletek éppen ennek érdekében nem hozhatók nyilvánosságra.

**Megállapítást nyert, hogy Arad is egyik főfészke
a hamis paprika terjesztésének.**

Óriási jövedelemre tettek szert azok a lelkiismeretlen em-

arra, hogy hü csatlósaival együtt rugjon be az élet különféle boraiból és hogy aprópénzzel mindig hajlandó fizetni.

Látszott, hogy egész magát olyan nagybankónak tartja, amit nem érdemes felváltania. Különben is a kétnadrágos külsőleg is tekintélyes holt tőkét képviselt. Nyulszőr kalak ezer lei, disznóbőr keztyü hatszáz lei, nyakkendő háromszázötven lei.

Mindezt a fiatalember zavartalanul közölte kérdezés nélkül vasuti kocsiban ülő ismerősökkel és ismeretlenekkel.

Minden ruhadarabjának pontosan tudta szabott árát, ami engem módfelett meghatott. Eddig nem is sejtettem, hogy még azután is lehet tudni az árát az árunak miután már a magántulajdonba ment. Nekem még sohasem volt olyan magántulajdonom, aminek az árára később emlékeztem volna. Az árak mindig csak annyiban érdekeltek, hogy magamévá tehetem-e a megkívánt holmit a rendelkezésemre álló összegből.

És most a fiatalembernek saját kijelentése szerint minden kabáthoz két nadrágja van, minélfogva feltételezhető, hogy a nyakkendő, kalap, keztyü, cipő és selyeming kollekciója se marad műértékben a kétezer leies melléknadrág mögött.

A fiataleberről a papa értékét is meg lehetett állapítani. Még azt is, hogy a papának nincs duplanadrágos ruhatára, ámbar lehet, hogy Wertheim-szekrénye az van.

A nagypapát is ki lehetett deríteni a fiataleberről.

Eskü mellett is merem vallani, hogy reggelenként keletre fordulva imádkozott, áldást mondott a kenyérre, miciótt beleharapott, évenként egyszer fehér lepelbe burkolva bőjtölve esdekelt bünbocsánatért, amiért hétről-hétre maga felé billentette a mérleget, a családi hűségből és szeretetből. Talán már az unokára is gondolt szegény, akit tehermentesíteni kívánt, hogy kiemelkedhessék az évezredes páriasorsból és ne csak az Isten, de az emberek előtt is embernek számítsák.

Nagypapa tudta, hogy a pénzéért mindenkit embernek számítanak.

Ez a fiatalember még valorizálva is atavisztikusan tiszteli a pénzt, nagypapa meg lehet elégedve. A nadrág, a keztyü, a nyakkendő, minden valorizált tőke, a fiatalember felöltővel együtt testvérek között mégér huszezer leit. Ennyi holt tőke a pusztta megjelenésért nagy áldozat, de a fiatalember így hangsulyozza ki, hogy embernek számítsák.

Madarat tolláról, embert ruhájáról...

Vagy nem így szól a közmondás? Pedig így igaz, mert a fiatalember baráti körben tisztára az egykabát kétnadrág praktikus és jólsituált világszemlélet szerint alakult ki.

élelmódjára

Sorszám	K É R D É S	Felelet
1	— Hány zercentes cukra van?	
2	— Hány feleséget tart és mi célból?	
3	— Hányszor egy héten eszik meleget?	
4	— Ha cipője kilyukad, mivel tömi be a lyukat: drága Bruns-féle vattával, vagy csak közönséges ronggyal?	
5	— Mit visel ing helyett?	
6	— Hányadmagával jár egy ágyra?	
7	— Van-e a családban műfogsor és ha van, hányan használják?	
8	— Hány gyermeke van? a) házon belül? b) házon kívül? c) ismeretlen helyen?	
9	— Ha neje panaszkodik, hogy kellene valami a fejére, mit ad neki rá? a) egy kalapot? b) egy ütést?	
10	— Aranykészlete van-e és ha igen, bejelentette-e a Banca Națională-nál?	
11	— Szokott-e fürdeni és ha igen, hány liter vízben?	
12	— Ha a színházba potyajegyet kínálnak önnek, elmegye-e, tekintettel a magas ruhatári díjakra?	
13	— Csinos nőekkel szemben hajlandó-e minden áldozatra és ha igen, hány lei erejéig?	
14	— Amikor a Orezeanu-szanatóriumba ül, megeszi-e a rabkosztot, vagy behozat-e magának önköit-ségén ebédet?	
15	— Öngyilkosság esetén az olcsó cukorspárgát, vagy a lényegesen drágább veronált részesíti-e előnyben?	
16	— Mit sziv? a) kapadohányt? b) egyiptomi cigarettát? c) a fogát?	
17	— Van-e lyukas foga és ha van, tart-e benne al-bérlőt?	
18	— Tart-e házi barátokat, avagy a házi barátok tart-ják-e önt?	
19	— Hány pénztárcája van és ezek milyen célt szol-gálnak?	
20	— Szokott-e földbirtokról, autóról, tengeri utazás-ról, esetleg primadonnáról álmodni?	
21	— Ha az uccán a fejére este egy téglá, hová szállit-tatná be magát? a) Közkórházba? b) Therapia-szanatóriumba? c) Pozsgay-szanatóriumba?	

(A nem kívánt törlendő!)

Amiről beszélnek és amiről hallgatnak

— Van Timișoara-n egy zughirlapíró, aki egy közismert vállalati igazgatónak már több ízben tett apróbb szolgálatakat, a direktor pedig mindig azzal biztatta őt, hogy majd egyszer revanszálni fogja magát a szívességekért. A napokban találkozott az álhirlapíróval, aki megint reklamálta a honoráriumot, mire az igazgató így szólt hozzá: — *Na, jéj jön velem, meg lesz elégedve.* Ezzel fogta a zughirlapírót, civíte az Uno-klub bejárata elé és azt mondta neki, hogy várjon. Egy jó fél óra múlva örömtől sugárzó arccal jött le a lépcsőn, odament a zughirlapíróhoz és így szólt hozzá: — *Ép most döntött a választmány, hogy dr. X. Y. ügyvédet (itt egy ismert timișora-i fiskális nevét nevezte meg) nem veszi fel tagul.*

— Anyagiakban szerencsésen, de erkölcsi sikerekben annál szegényebben fejezte be az arad-timișoara-i szintársulat téli szezonját. Az arad-iak jó öreg kőszínházában *soha még annyi belső botrány nem volt, mint az idén* és csak a lapok jóindulatán mulott, hogy nem pertraktáltak a kinosabbnál-kinosabb jeleneteket. Ez a rezsim megbukott, ezt kijelentették előttünk a hatóságok vezetői is, de a magyarpárti vezeték is így nyilvánkozta, akik különben a szőzatos súlyos botrányok miatt *távolmaradásukkal tüntettek a direktió ellen* az egész szezonban. Értesüleseink szerint, dacára a felháborodott közhagulatnak, a jelenlegi direktió jövőre is megpróbálkozna pályázatával. Allítólag, bároméves szerződés elenében, felajánlja a városnak, hogy forgószínpadot építtet a színházba. Ennek már előre látjuk a jövőjét. *Husz-harminzezer leiert beváltani ezt az ígéretet, hogy aztán negyedműködért a város nyakába szózzák.* Hát ez ellen előre titakozunk, — már csak azért is, mert így történt az elmúlt hónapban néhány érték-telen, hasznavehetetlen diszlettel. A városnál száz és száz nemesebb célra nem tudnak pénzt előteremteni, — szegények, bénák, had-rokkanatok hiába kilineselnek a hivatalfőnököknél, aki a legesekéyebb segítséget sem képesek nyújtani. Ilyen körülmények között elvárja a polgárság, hogy a város vezetősége nem fogja támogatni a ravasz üzleti spekulációt sem, ha azt mindjárt kulturszószsal is találják fel.

— Egy ismert társaságbeli uriaszony a napokban felhívja telefonon a Lilyod-kiubból egyik barátnőjét. — *Légy szíves, keress fel azonnal drágám, sürgősen beszélnem kell veled.* — A válasz csak ennyi volt: — *Kiról?*

— Kellemetlen incidense volt egy arad-i ügyvédnek május elsején a házigazdájával, aki bezáratta a ház kapuját s mindaddig nem engedte elszállítani a butorokat, amíg volt bérlője mintegy száznegy-

Megnyílt,
de megszűnik

Schwartz Ernő
üveg- és porcellán-áruháza a Meșianu-u. és az Avram Iancu-tér sarkán

ven le: értékü hiányra nem ad garanciát. Ehhez nem kell kommentár.

-- Hátralékos előfizetőinknek üzenjük, hogy sürgősen rendezzék tartozásukat. A jó viccelők mindig szívesen látott vendégeink, de a bluccelők?... Ezekből nem kérünk!

— Két ismert uriaszony beszélget a korszón a távollevő barátnőről. — Anci, — mondja az egyik, — az egy lédi. — Mi az, drágám, talán hallgattad a rádión az angol koronázást? Milyen lédi a Mancsi? — Egy cselédi, — hangzott a válasz.

-- Rosszul mennek a mozik, ennek azonban nem kizárólag az az oka, hogy hiányzanak a magyar kísérőszövegek. Ellenben tény az, hogy példátlanul rossz filmek kerülnek vetítésre. Ezért viszont nem lehet a mozisokat okolni, ezért csak a filmvállalatok felelősek. Agyonreklámozott, hangzatos giccek kerülnek vetítésre, halálosan unalmas, kiöregedett sztárokkal.

POLITIKA

az Ország Világ görbetükrében

— Mi a véleményük a kereskedőknek az irányított kereskedelemről?

Kohn cimegy az orvoshoz megvizsgáltatni magát. A doktor levelközlleti és kiadja a parancsot:

— Most sóhajtson! Most tartsa vissza a lélegzetét! Most jó mélyet sóhajtson! Most ne lélegezzen! Most megint sóhajtson!

Egyszerre Kohn hátrafordul a hátán hallgatódzó orvos felé és szerényen megkérdi:

— Szabadna, doktor ur, most egy privát lélegzetet venni?

-- Hogy lehet azt kívánni, hogy az újságok ne foglalkozzanak családi eseményekkel?

Kohn meghívták vacsorára. Egy gyönyörű pirosrasült libát hoznak be, mire Kohn az egésztest maga elé veszi, megköstolja, aztán elvesz egy újságot és bepakkolja.

— Hát maga mit csinál? — kérdik tőle.

— Tudjátok, — mondja Kohn — ez olyan jó, hogy újságba kell tenni.

-- Hogy is vagyunk hát azokkal a temetkezési biztosítókkal?

Kohn és Grün találkoznak egy kávéházban. Már rég nem láttak egymást, ennéljogva élénken érdeklődnek egymás dolgai iránt.

— Was machst du? Wie gehst dir? Mit csinálsz? — kérdi Grün.

Kohn nagy lelkendezve mondja:

— Én a temetkezési biztosítási szakmában dolgozom.

Grün elhuzza a száját:

— Temetkezési biztosítás? Tul van zsufova.

-- Na ja, csakhogy én egy népszerű új temetkezési üzletággal dolgozom.

— És pedig?

— Én a temetkezési biztosítók ellen biztosítók.

-- Ha már kimondták az ügyvédek Bucureşti-ben a numerus nullust, kerülhet-e egyáltalán kisebbségi gyerek az egyetemre?

Kohntó, a vidéki szatócstól megkérdezik:

-- Kohn ur, mi a fia?

Fent van az egyetemen.

-- Zsidó léte az egyetemen? Ez nagyszerű. És mit csinál ott?

-- Spiritusban ül, mert négy füle van.

-- Hogyan lehet a meglevő kevés állásokat igazságosan felosztani, különös tekintettel Pop Valer törvényjavaslatára?

Egy családhoz meghívták vacsorára a szegény bócher. Az asztalnál ült a házigazda és a felesége, két fiuk és két lányuk, meg a bócher. Behoztak öt sült csirkét és a házigazda így szólt:

-- Na, bócher, heten vagyunk, oszd el igazságosan ezt az öt csirkét.

-- Hát kérem, — mondta a bócher — itt van egy csirke önnek és a feleségének, itt van egy csirke a két fiunak, itt van egy csirke a két lánynak és a megmaradt két csirke az enyém.

-- Na és ez igazságos?

-- Hogyne, kérem. Ön, a felesége és egy csirke, az három, a két fiu és egy csirke, az is három, a két lán és egy csirke, az is három és én és két csirke, az is három.

-- A súlyos adóemelésekkel szemben mikorra várhatók az adó terén némi enyhítések?

Volt egyszer egy hatalmas fejedelem, aki rettenetes adókat vett ki az ő népére és egyben kiküldte embereit az országba, hogy kémleljék ki a nép hangulatát.

-- Felség, az emberek rettenetesen szidnak, — jelentették a küldöncök.

-- Igen, akkor még jobban meg kell nyomni az adóprést.

Új adók jöttek és a fejedelem megint csak kiküldte az embereit, kémleljék ki az ország hangulatát.

-- Felség, — jelentették a küldöncök, — a nép átkozódik és a háját tépi keserűségében.

-- Igen. — mondta a fejedelem, — nyomjátok még jobban az adóprést.

Újabb adók jöttek és a kiküldött emberek, ahogy az országból visszajöttek, jelentették.

-- Felség, a nép jókedvű, mulat, táncol, szórakozik.

-- Igen. — szólt erre a fejedelem, — most már enyhíteni kell az adókon, ha a nép mulat, nem töfődik már semmivel, mert nincs már egy vasa se.

-- Miért nem csinált magának a kormány különösebb gondot, ahból, hogy a régi adókat felemelte?

Két bankvezér beszélget a klubban. Azt mondja kétségbeesve az egyik:

-- Kibíratatlanok ezek az adóterhek. Az ember jövedelmének felét elviszi az adóhivatal.

-- Mondd már, — feleli a másik — a többi kilencizedrészt még mindig a tied marad.

BÉLYEGGYÜJTÉS

Május elsején megjelent a gyermek-jótekonysági sorozat, amely a jugoszláv postagazgatóság első mélynyomású ujdonsága

A jugoszláv filatéliának keltős ünnepe van: május elsején a postai ügyi minisztérium új sorozattal lepte meg a gyűjtőket, amely jótékony célú és a gyermekek javát szolgálja.

Hónapok óta másról nem beszélt a jugoszláviai bélyeggyűjtő társadalom, mint a postaminisztérium új mélynyomású gépjeiről, amelyeknek első munkáját nagy érdeklődéssel várták a filatelisták. A mélynyomású sorozat azonban nehezen készült el, mert a bélyegnyomda felállítására is állandóan halasztást szenvedett. Végre azonban minden rendben volt és a posta hozzáfoghatott az első mélynyomású sorozat elkészítéséhez. Az idő azonban rövidnek bizonyult a 4 érték kinyomatására és így történt meg, hogy a most forgalomba hozott gyermekjótékonyági sorozatnak csak az első két értéke mélynyomású, a másik két érték a régi nyomdagépeken készült el.

Az új eljárás szerint készült érték külső kivétel és szépség tekintetében messze túlhaladja a közönséges nyomdai eljárás szerint készült bélyegeket és ez a körülmény igazolja az álláspontját, akik szerint a mélynyomású eljárás nemcsak a bélyeg külső kivételét emeli, hanem egyúttal hozzájárul a bélyeggyűjtés népszerűsítéséhez is.

A most megjelent gyermekjótékonyági sorozat főensége Tomisláv és őfensége Andrej királyi hercegeket mutatja be. Az egyes értékek:

25+25 para gesztenyebarna (mélynyomású),

75+75 para zöld (mélynyomású),

150+ 1 dinár piros (könyvnyomdai eljárás),

2 + 1 dinár sötétkarmin (könyvnyomdai eljárás).

A mélynyomású két bélyeg nagysága 30×21 mm. (bélyegkép 27×22 mm.) a régi eljárás szerint készült daraboké pedig 30×26 mm. (bélyegkép 27×23 mm.) A sorozat szövege „Jugoslavija, za nasu decu” (Jugoszlávia, gyermekeink javára). A ciril, illetve a latin írás az egyes értékeken kombinálva van.

A sorozat ára 7.50 dinár, ebből 4 dinár a frankaturáé, 3.50 dinár pedig a felár, amelyet a posta gyermekjóléti intézmények támogatására fordít. Az ujdonság példányszáma egyelőre még nem ismeretes, de belgrádi forrásból származó értesüléseink szerint állítólag 100.000 sorozat, ami azt jelenti, hogy a bélyegek eladásán esetén 350.000 dinár jut jótékony célra. Annyi bizonyos, hogy az egyes postahivatalok aránylag csekély mennyiségek felett rendelkeztek.

A gyűjtők körében már az első nap igen nagy érdeklődés mutatkozott meg a sorozat iránt. A rendelkezésre álló mennyiség legnagyobb része már el is fogyott. A nagy érdeklődés főoka az a körülmény, hogy a teljes sorozat mindössze 7.50 dinárba kerül, ami nem érinti súlyosabban a filatelisták anyagi helyzetét.

Ujdonságjelentés

EURÓPA

Jugoszlávia. A most megjelent jótékonyági sorozatot rovatunk más helyén ismertetjük.

A szeptemberi országos kiállítás alkalmával forgalomba kerülő blokkról már közelebbit jelenthetünk: A blokkon 4 bélyeg látható; valamennyi női népviseletet mutat be:

75+ 75 para (horvát népviselet)

1.50+1.50 dinár ibolya (dél-szerbiai népviselet)

2 +2 dinár piros (szloven népviselet)

4 +2.50 dinár kék (bosnyák népviselet).

Belgium (Belgique Belgie) postaigazgatósága a már hónapokkal ezelőtt jelzett jótékonyági sorozatot kiadta:

10+ 5 Cent vöröslila

25+ 5 Cent sötétlilászöld

35+ 5 Cent kékeszöld

70+ 5 Cent feketészöld

50+ 5 Cent lila

1 fr.+25 Cent sötétvörös

1.75+25 Cent kék

2.45+1.55 fr. sötétbarna

Valamennyi értéken a tragikusan elhunyt Astrid királyné, valamint Balduin trónörökös látható.

Csehszlovákia. A posta új 50 filléres bélyegét hozott forgalomba, a mely Benes köztársasági elnököt ábrázolja, ezuttal balról profilban: 50 Haléru zöid.

Danzig (Freie Stadt Danzig) a forgalomban levő sorozatot újabb értékkel bővítette: 55 Pfennig, sötétlila és vörös.

Magyarország postavezérigazgatósága Horthy kormányzót ábrázoló 1, 2, 5 és 10 pengős bélyegek rajzára, valamint az idei Szent István emlékbélyegek elkészítésére pályázatot irt ki. Ezek a bélyegek a

legrövidebb idő alatt elkészülnek, viszont a tervezett új filléres értékekre csak 1939-ben kerül sor.

Románia (România) a posta még ebben a hónapban 2, 3, 4 és 6 lei névértékű jótékonyorsorozattal lep meg a gyűjtőket.

TENGERENTUL

Libéria. A postaigazgatóság, a mely a gyermekek kedvence, hat értékből álló sorozatot adott ki. Az első 5 bélyeg vadállatokat, a hatodik bélyeg Barclay elnököt ábrázolja:

1 cent világoszöld és fekete

2 cent karmin és fekete

3 cent ibolya és fekete

4 cent narancs és fekete

5 cent kék és fekete

6 cent sötétzöld és fekete.

A libériai ujdonság rendkívül csinos kivitelű.

H i r e k

JUNIUS 1-ÉN JELENNEK MEG A KISANTANT BÉLYEGEK. Belgrádból jelentik: A postaügyi minisztérium a kisantant bélyegujdonságokat csak június 1-én adja ki, mert a többi kisantant államok speciális ujdonságai is csak június 1-re készülnek el. A gyűjtőtársadalom nagy érdeklődéssel várja ezeket a bélyegeket.

RENDKIVÜL HATASOS PROPAGANDÁT VÉGZETT a filatelia érdekében a hollandiai rádiótársaság, amely a németalföldi kereskedők támogatásával 40.000 bélyegalbumot osztott ki a filatelisták ifjuság körében. Az óriási érdeklődés miatt és mert a rádiótársaságot valósággal megostromolták az albumvágyó ifjak, újabb 30.000 albumot osztottak szét. Ez az érdekes akció óriási propagandát jelent a bélyegyűjtésnek.

CIRIL ÉS METHOD EMLÉKSOROZAT. Szófiából jelentik: A bulgár posta május 31-ikén Ciril és Method emlékére sorozatot ad ki, amelynek egyes értékei 1, 2, 4, 7, 14 léva. A kisebb értékekből 200.000 a nagyobbakból mindössze 60.000 sorozatot nyomnak.

LÉGIPOSTA FELÁR AUSZTRIA-BAN. Bécsből jelentik: Az osztrák posta áprilistól kezdve fel emelte a légi uton továbbított levelek és lapok tarifáját. A felár a szomszédos államokba 30, illetve 15, a távolabbi országokba 40, illetve 20 garas. Portugália, Spanyolország és Szovjetoroszország egyál-

lán nem szerepelnek az osztrák posta által kibocsátott jegyzékben.

BÉLYEGKIALLÍTÁS BUDAPESTEN. Mint Budapestről jelentik, az ottani Pannonia filatelista egyesület fennállásának huszadik évfordulóján, május 8. és 9-ikén nagyszabású bélyegkiállítás rendez. Augusztusban Miskolcon lesz nagyszabású bemutató a Budapest—Hatvan—Miskolc—Kassa—Eperjes között 100 évvel ezelőtt megindult gyorsposta alapításának emlékére, végül az idei magyar filatelista napoktóberben lesz Szolnokon.

Digyázat!

Hólapda levelekkel zaklatják a gyűjtőket

Az Ország-Világ egyik olvasója a következő körlevelet küldte be szerkesztőségünkhöz.

Diese Kette wurde gesucht, um Ihre Sammlung zu vergrößern. Binnen 3 Tagea senden Sie bitte an 5 Tauschfreunde, aber nur an solche, die wirklich Briefmarken sammeln, eine Kopie dieses Briefes, in der Sie die erste der obengenannten Personen aussassen und dafür sich selbst als die letzte Nr. 6 in die Liste eintragen müssen.

An denjenigen Sammler der an der Spitze dieses Briefes steht und an den Sie in Ihren zu schreibenden Briefen auslassen müssen, senden Sie dagegen 5 Marken (Bessere Marken, Wohlfahrtsmarken oder dergl. seltener Stücke).

Wenn dann im Laufe der Zeit Ihr eigener Name an die Spitze der Liste trill, erhalten Sie 15 625 Briefe mit je — 5 Marken, im Ganzen also 78125 Marken, von denen Sie für Ihre Sammlung sicher etwas brauchen können.

Das an dieser Sache kein Schwindel ist, können Sie sich ja selber leicht ausrechnen. Sie werden daher dringend gebeten, diese Kette in Ihrem eigenen Interesse nicht zu unterbrechen, weil ja sonst die ganze Aktion nicht klappen kann.

Sie haben weiter nichts zu tragen, als die Portoauslagen für die weiteren 5 Briefe und die 5 Briefmarken an Nr. 1 obiger Namensreihe. Für diese Kosten werden Sie reichlich entschädigt werden, wenn Sie von der Anzahl der Ihnen zugehenden Marken und ewige wenige gebrauchen können.

Tauschmaterial erhalten Sie auf jeden Fall, da nur gute Marken gesandt werden.

Bélyegyűjteményt,

tömegbélyeget veszek. Ajánlatokat továbbít

az **Ország-Világ** kiadóhivatala

**Egészen
röviden:**

az

O R S Z Á G = V I L Á G
(Erdélyi Élet)

a legjobb,

a legrégebb,

a legmagyarabb,

a legérdekesebb,

a legmegbízhatóbb

romániai magyar-

---

nyelvű riportlap!

Olvassa és terjessze!

In „Caz de negăsire“ Oficiul postal
 local este rugat a inapoia revista:
ADM. ORSZÁG-VILÁG ARAD

Csak az árak ol-
 csók, minőségeink
 változatlanul jók!

Csak az árak ol-
 csók, minőségeink
 változatlanul jók!

GOLDSTEIN LAJOS

divatáruháza Arad, str. Bratianu 2.

Mélyen leszállított árakon nagy választékot nyújtunk kosztüm és kabátujdonságokban, bársonyok, selymek és mosóanyagokban. — A hölgy- és férfiközönség kedvelt bevásárlási helye. oooooooo

Papírátut, írószert, nyomtat-
 ványt legolcsóbban szállít
 papírüzlet, Arad, Strada Brancovici 5. — Telefon No. 167.

Picsler

BÉLYEGZŐKET

olcsón, jól és
 azonnal készít

STAMPA

bélyegzőgyár. Arad,
 Str. Eminescu No. 12.

Irógépek eladása, számológépek, tőtőtollak javi-
 tása. Az ország legrégebb, legjelentősebb szaküzlete

SZEGFU

Arad, Strada Bratianu No. 7. — Telefon 111.

Weisz István

u r i s z a b ó s á g

Szövetkülönlegességek nagy
 választékban. — kitűnő
 szabás, elsőrendű kidolgozás

ARAD, Strada Eminescu 15.

Szerezzen be órát, arany- és ezüstárut

Csáky szakórás és ékszerésznél

Arad, Bdul Regele Ferdinand

„Consum“-tag.

Elsőrendű saját műhely!

(Aranyat, ezüstöt magas áron vesz!)